

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Disquisitionvm Magicarvm Libri Sex

Delrío, Martín Antonio

Mogvntiae, 1624

Sectio II.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62472](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62472)

SECTIO II.

De sigillo confessionis in hac materia.

Hanc sectionem addo, propter quorundam confessariorum simplicitatem, & quorundam Iudicū temeritatem atq; malitiam; qui, quantum possunt, conantur ex confessarijs, directè, indirectè; tum ante rei mortem, tum post eam, exculpere; num reus fuerit peccati illius conscius. Adeò vt alicubi audiverim solitos quodā loco confessarios à iudice post latam sententiam mortis in reum interrogari; sitne iuste dānatus reus? necne? & religioſos quosdam, eo quod hanc iudicium iniquam importunitatem, vt sacrilegam, graui oratione repressissent, imposterum ad reos audiendoſ vocari deliſſe. Notandum primò sigillum confessionis vim æqualem habere in omni crimine, etiam maxime enormi; vt in crimine læſæ Maiestatis humanæ, & hæreſis; a vnde patet falsum & erroneum esse verſiculum illum vulgarem?

Est hæreſis crimen, quod nec confessio celat.

Notandum ſecundò, ex communi ſententia, ſeruandum ſigillum, vt ante rei mortē, ſic & eo mortuo, quia moriendo ius famæ ſuæ non amiſit; nec cōſeſſio eius propterea minus cōſeſſio eſſe cæpit, quam prius. Notandum tertio, Doctores quando concedunt veniam detegendi, ſeu narrādi aliqua accepta in cōſeſſione; nunquam loqui de expreſſione delicti in ſpecie, vel perſonæ nominatione; ſed omnes tantum agere de quadam generali reuelatione delicti, ſic facta, vt per eam nequeat ad perſonarum cognitionem deueniri. *b* Notandum 4. aliud eſſe, ſi agatur de delicto committendo, aliud ſi de iam commiſſo.

A Quoad delictum commiſſum; in primis eſt ſententia quorundam, quæ communis videtur Canonistarum, e poſſe Sacerdotem delictum iam commiſſum reuelare, quod non in Sacramento pœnitentiæ; ſed extra illud; ſub promiſſione ſecreti & ſigilli cōſeſſionis acceptis; immò, ſi in teſtem producatur, debere illud reuelare in iudicio; hæc ſententia reiſcitur ab alijs, d'volentibus veram eſſe de crimine committendo non de crimine commiſſo, probabilem puto vtramque, ſed poſteriore eſſe tutiore: in rigore quidem, qui ſe obligat ſub ſecreto tali æquè ſe obligat quoad commiſſa & committenda; ſed cenſetur Eccleſia propter publicum ſonum, velle irritare promiſſionem illam, quoad crimen committendū; qui fauor boni publici ceſſat ordinariè, quoad crimen commiſſum, ideo ſi graue damnum inferretur celtatione illius criminis commiſſi; teneri tum quoque illud ſic reuelari fatentur Menoch. & Farinacius, doctriſ. duo Iuriconſulti. Sanè promiſſio illa ſub ſecreto ſigilli facere nequit, vt quod ſigillum non eſt, id tale fiat: ſed obligat ſolummodo more promiſſionum aliarum de ſecreto ſeruando: quarum viſ ſe in detrimentum reip. contra æquum & bonum nequit porrigere. Quoad delicta committenda; quando quis non vult abſtinere aut ſe emendare, ſed crimen ſtatuit perficere, fuere nonnulli Iuriſta, qui cenſuerint, ea poſſe à cōſeſſario reuelari. hæc ſententia periculosa eſt, & retrahit homines à cōſeſſione.

E Excusari poſſent auctores eius, ſi dūtaxat locuti ſoront, de eo qui ſpécie cōſitentis accederet, reuera tamen non haberet animum cōſitendi, ſed vel cōſilij petendi tantum, vel decipiendi cōſeſſarium, aut pertrahendi

Gign.
de crim.
af. Mail.
rub. qu.
ccul. pe. f.
18. Ant.
abr. l. 7.
oncl. vi.
17. Al.
ertin. de
oguoſ.
end. af.
eti. Ca.
hol. q. 27.
co. &
Ric. in 4.
21.

b Sic poſt
Angel. Al.
betr. Gi.
gas & Ga.
briehum

in ſocie-

in societatem criminis; tunc enim non est verum sigillum, nec res sub sigillo credita. Quod si quis animo confitendi accederet, seque clauibus subiiciendi, & absolutionem consequendi, & sic confessionis sigillo rem subiceret: sequenda omnino communis opinio contraria, quæ pluribus iuristis & Theologis placuit, non esse tum licitum detegere, ne reipubl. quidem proditionem. *f* Hanc sententiam limitant, primò quoad veram relationem: volunt enim posse Sacerdotem tunc ipsos confitentes diligenter monere, vt abstineant, & obuiant, tum etiam monere magistratus, & Episcopum, vt super gregem suum vigilent, ciuitatem custodiant, & similia, quibus & malo subueniatur, & confessio non reueletur *g* 2. limitant, si poenitens habeat socios complices, & ipse quidem poeniteat, & emendationem spondeat; indicat tamen adhuc esse periculum, ne per complices, ipso desistente, scelus committatur: tunc enim putant, vt occurratur damno futuro, posse Sacerdotem reuelare delictum futurum, etiam confitente non consentiente. *h* 3. limitant multi. Iuristæ si poeniteat poenitentem, & velit se emendare ac desistere; quod si nolit desistere, nec obuiare vt potest, sed pericere mauult; tunc inquit non teneri sacerdotem ad sigillum, quæ putatur communior sententia canonistarum, i fundamentum eorum est, quia non putant hanc esse veram confessionem, nec sigillo hic locum esse.

Sed falluntur, quia vera confessio est, si animum accedentis & confitentis consideres; licet non sit perfecta confessio & valida. Et ad hoc, vt quis sigilli secreto legitur, nihil necesse est (quod bene docuit Nauarrus) confessionem esse perfectam & validam, si

hoc enim requireretur, quanta quælo porta panderetur malis Sacerdotibus, ad reuelanda secreta: quibus sufficeret minima aliqua causa denegandæ absolutionis: sed satis est, si poenitens animo accedat confitendi, seque clauibus subiiciendi, vt absolutionem consequatur, & cum hoc animo sincere peccata narret, ac numeratò promat; nihil quod meminerit, sitque dicendum, prætermittens spontè suâ: obligatus enim hoc ipso manet Sacerdos ad sigillum seruandum: nec æquitas aut religio sacramenti huius patitur, vt qui fidem habuit, suaque arcana credidit confessario, vlla ex causa decipiatur, sunt enim permulti, qui licet animo sint satis præparato & forti ad confitendum; infirmiores tamen adhuc se putant, quam vt queant abstinere, & imaginaria quadam necessitate se trahi, raptarique ad perficiendum putant: quod dolent tamen se nõ penitus abominari, & à Deo postulant vires roborque sibi ad hoc præstari; & ignosci infirmitati suæ. Quare tertia hæc limitatio merito à Theologis, plerisque hodie exploditur: & miror Farinacium eam amplexum: cum rectè D. Thom. paulò antè fuerit secutus.

Quoad 2. limitationem, simul & primam, dependent à quæstione 5. Sacerdos possit vt aliquando scientia, ex confessione parata, saltem ad gubernationem, & mala imminetia auertenda? verbi gratia, confitetur maleficus se vel alium posuisse puluerem, vel quid aliud sub tali limine; & nisi tollantur, domum comburendam, Principem interiturum, quotquot vrbem ingredientur, egredienturque in magnam perniciem aut periculum venturos. Quæ in quæstione consentiunt omnes terè DD. paucis exceptis, licere seruata

opin. verif
sacerdos
nõ potest
reuelare.

circum-

citant
multos
Sotus de
rat. fecr.
regendi
m. mbr. 3.
q. 3. Na
uar. in d.
c. Sacer
dos n. 14.
& seqq.
5. & est
omnium
illorum
quos ci
tat. l. r. d.
b. n. 5. 1. &
p. r. e. c. a. r.
Tolet. i.
Cum Ca
sum &
Emanue
is saa i.
Aphorif.
quod l. 8.
q. 29. & 31.

circumſpectione, vt nec directe, nec indirecte ad ſuſpicionem peccati confitentis quiſquam deueniat. *a* Sed probabilior eſt contraria ſententia, & tutior, & magis conſentanea religioni ac reuerentiæ huic Sacramento debita; quàm tenuiſſe videtur Henricus Gandenſis. *b* Tutioſiorem dixi, quia vt illa contraria practicetur ſine periculo, tantà & tam multiplici eſt opus circumſpectione, vt difficile ſit plerumque eam ſeruantem non incidere in ſigilli violationem. 2. quia fauet ipſi Sacramento, cum inuitet ad illud ipſa ſilentij & arcani neceſſitate, & ſecuritate, ac libertate confitentium. 3. quia S. D. N. Clemens VIII. ann. 1592. die 26. Maij, decreto quodam, præcepit ſuperioribus regularium, vt diligentiffimè caueant, ne notitia de peccatis in confeſſione habita ad exteriorem gubernationem vtantur. Quæ ſanctio etſi liget duntaxat eos, ad quos ſcripta; factis tamen indicat Pontifici Maxim. magis probari eam ſententiam; quæ vult ita prorfus ſe confeſſarios gerere, ac ſi in confeſſione nihil penitus audiuiſſent; ſibi que perſuadere, nullatenus humanarum rerum regimen ab hoc Sacramento dependere, vt quod ab eo quam longiſſime diſtat. Cum tamen hæc prohibitio in iſto caſu ſit iuris humani & periculum à republica, vel proximis; cum citra damnum tuum, & ſigilli violationem queas propulſare, ſit iuris diuini; haud dubiè caſus poſſet incidere, quo quis teneretur hac ſcientia ad malum, quemadmodum diximus propulſandum auertendumque vti, præfertim cum ſententia illa communis ſit probabilis, & nullum ius humanum valeat impedire, ne quis cum neceſſitas poſtulat, ad malum ingens impediendū, ſententiã probabili vtatur.

A Et hoc caſu admitti poſſet prima illa limitatio; ſed & 2. ſi per omnia proficiatur, & caueatur ſigilli integritati. Nec enim putandum, Pontificem de huiusmodi extraordinarijs planè caſibus agere voluiſſe; qui in religioſis congregationibus vix vnquam eueniunt.

B Ex hac autem ſententia illud ſequitur; ſi Petrus magus mihi confitens inter circumſtantias peccati complicem indicarit; iſque mox mihi quoque confiteatur, ſed peccatum illud ſibi cum Petro commune reticeat; non poſſe me hac ſcientia vti, ad illum de hoc peccato examinandum; ſed tantum poſſe me in genere inueſtigare; num ſit aliud, quod conſcientiam eius grauet, & perſiſtentem in ſilentio, teneri me ſimpliciter abſoluere. Sequitur ſecundo, Non poſſe Sacerdotem ne metu quidem mortis propoſito cuiquam hoc crimen reuelare, & poſſe eo caſu dicere neſcire ſeſe, nec de tali peccato ſe quidquam audiuiſſe, quia reuera non ſcit, nec audiuit, vt homo, ſeu vt pars rei publi.

C Immo ſi mente ſubintelligat, (ſcilicet, vt poſſim reuelare) poſſet dicere ſe hoc in confeſſione non audiuiſſe, vel reum ſibi hoc confeſſum non fuiſſe; & hæc omnia poſſet iuramento confirmare. *e* Nec poteſt ad reuelandum Sacerdos à quoquam cogi, ne à Papa quidem; multò minus à quouis alio, vt ſeſe docent Auguſtin. Berouſ & Hieronym. *f* Quod ſi iudex inueniſſet peccatum malefici ſcripto commendatum; vt id confiteretur; vel ab aliquo auſcultante pœnitentem, vel à ſacrilego Sacerdote ſigilli violatore id intellexiſſet; non poſſet iudex hiſ reſtibus, nec illi ſchedulæ, nec ipſi Sacerdoti credere, nec propterea reum capere, vel torquere: immo etiam ſi

iam il-

Masc. d.o
peris l. 2.
conc. 377
n. 1. & 3.
Men. l. 1.
de prae-
sumpt. q.
89. n. 26.
& 27.
h. est com-
munis. vi
de Socum
in 4. d. 18.
q. 4. 25.
1 Sch. in 4.
d. 18. & 11.
in c. Mat-
thaeus. de
Simonia.
& in ca. si
gnificasti
de adulter.
Fari. sup.
n. 111.

iam illum condemnasset testibus con-
uictum : & postea intelligeret totam
delationem vel accusationem ortam ex
figilli violatione, deberet damnatum
absolvere & dimittere h.

Duo denique sunt casus, soli, qui-
bus liceat reuelare in confessione au-
dita, *primus est*, quando poenitens Sa-
cerdoti licentiam reuelandi concel-
sit, consentiunt in hanc Theologii, &
Iuristae propter text. clarum, in cap.
significasti de adulter : quia licet poeni-
tenti renuntiare iuri in fauorem suum
introducitur. Quidam tamen requi-
runt, vt haec licentia detur extra con-
fessionem, & rursus tunc reus narret
suum peccatum. Sed hoc non est ne-
cessarium, vt melius caeteri censent,
nam si extra confessionem iterum ei
narret: iam poterit ex alio capite re-
ferre, nempe iuxta limitationem se-
quentem. Deinde quid interest, di-
catne in confessione, do tibi licen-
tiam, hoc quod modo narraui reuelan-
di: an post confessionem hoc di-
cat, & iterum narret? Veriores er-
go conditiones sunt, 1. non sufficere
rati habitationem, neque licentiam in-
terpretatiuam, vel implicitam, sed re-
quiri explicitam & expressam. 2. de-
bere eam esse mere liberam & nulla-
tenus coactam. 3. debere subesse cau-
sam iustam & magni momenti: vt pu-
ta boni publici, aut corporalis vel spi-
ritualis boni poenitentis. Nam loco vel
ex causa leui reuelare, etiam habita
permissione contentis, sacrilegium
foret.

Sacerdoti vero, dicenti se licentiam
a poenitente habuisse, non semper cre-
dendum: sed duntaxat, si & ipse bo-
nae sit famae, & iureiurando id con-
firmet, & poenitens ei non contradic-
cat. in

Secundus casus est, si sacerdos idem

A aliunde, seu alia via, extra confessio-
nem, ante vel post eam, rescruerit:
quem admittunt, in delictis commit-
tendis, Abbas & alij: n sed idem in co-
missis censent communiter Theolo-
gi, & ratio efficax id persuadet, nec e-
nim per confessionem sacerdos amit-
tit ius quod ante habebat: neque id
quod postea aliunde illi comparatum.
Quod si amitteret, confessio verge-
ret in damnum publicum, nam frau-
dibus patrocinaretur, & iudicia euer-
teret, verbi gratia, si quis, coram duo-
bus Sacerdotibus tantum, maleficium
commisisset, & postea vtrique confite-
retur. iste enim tum nec deferri nec
accusari a quoquam posset: quod,
quam sit reip. perniciosum: nemo non
intelligit. Cauendum tamen Sacer-
doti, ne hac licentia vtatur, nisi in re
grauissima: nam facile scandalum se-
queretur, si frequenter & in leuibus
rebus ea vteretur: item cauendum, ne
quid amplius dicat, quam quod extra
confessionem cognouit. Sacerdoti ve-
ro dicenti se extra confessionem id re-
scruisse non credi, nisi id probet, & si
non probat, extra ordinem punien-
dum arbitrio iudicis, communiter cen-
sent Canonistae p, sed hoc arbitror de
sacerdote malae famae intelligendum.

B
C
D
E
Nam in eo qui bonae famae est, puta-
rim sufficere iusjurandum probatio-
ne, si testes desint: cur enim non hic
sufficiat, quod in priore casu sufficere
fatentur?

Denique, extra hos casus licitos, sa-
cerdos reuelando violans sigilli (quod
ex iure diuino positiuo fluxit) secre-
tum, hodie deponendus, & in carce-
rem perpetuum monasterij cuiuspiam
detrudendus est. vide Conc. Later. c. 2.
&c. omnis de pan. & remiss. & Farin.
pract. crim. q. 51. numer. 93. aliquando
tales iulsi fuere a Pontificibus degra-

vide Au-
gust. de
Ancona
ad Angel.
vbi supr.
& Fari-
nac. supr.
D. Bona
l. 21. art. 2
13. Palud
b. q. 3. a.
Socus d
8. q. 4.
rt. 6.
Nau. in d.
Sacer-
dos n. 161

Nauar.
& alij
quos se-
quuntur
Mascard.
sup. n. 5. &
6. & Farin
sup. n. 108

dari & pœna mortis affici, & merito, exemplum ponit Felicianus *lib. de grad. cap. 14.*

SECTIO III.

De modo Confessionis.

Ræter ea quæ communia sunt in hoc crimine & in cæteris, peculiariter obseruare oportet confessarium nonnulla. Quædam pertinent ad interrogatoria: quædam ad præparationem animi: quædam ad obligationem restituendi: quædam ad absolutionem impertiendam.

Quo ad interrogatoria, multa fuerunt à me dicta, *sect. 1.* his adde primo quod quia sagæ vix vnquam faciunt integram confessionem, id quæ demoni promittunt: rogandæ sunt de hac re, & sacrilegæ leu mutilatæ confessiones omnes repetendæ: deinde vt tunc omnia prodant, inducendæ bonis rationibus, vt velint: & interrogatorijs illis *sect. 1.* iuuandæ, vt possint. Interrogandæ quoque, an ex animo renunciarint fidei, nam tunc est apostasia, an aliquid animo crediderint contra fidem? tunc est hæresis. an abusæ rebus sacris? & est sacrilegium. an diabolum adorauerint, siue in specie aliqua visibilem, siue quem non videbant (vt testatur Meierus de sagis Atrebatensibus anno 1459.) item quamdiu in hoc crimine hæserint, an aliquando animo poenituerint, &c. propter volitiones eiusdem criminis diuersas & earum interpellationes. 3. interrogandæ sunt, an adhuc retineant libros aut alia magica instrumenta: quia retentis illis absolui nequeunt. 4. vtrum alios

A talia docuerint aut seduxerint: quia non debent absolui, nisi quantum in se est est conuertere illos conentur, & si conuerti noluerint, eos ad superiores magistratumve deferant, aut accusent. Si tamen confessio fiat in articulo mortis, sufficet tum, qui præsentis fuerint in genere monere & hortari, vt à deceptione & hæresi tali recedat, sibi que in posterum caueant, &c. 5. videndum, vt occasiones relabendi euitentur, & tollantur, verbi gratia, si habitat, vel versatur inter maleficos, quando fieri potest, loci mutatio, & separatio iniungenda. 6. interrogandæ diligenter de veritate confessionis iudiciariæ, hortandæ, si cuncta vera, quæ dixerunt, ne mutant, sed veritatem tueantur, si falsa, vt retractent: si quos innocentes (vt fit non raro) detulerint, eos exculpent: si quos noxios complices sciant non emendatos, eos deferant iudici: neque ex hac generali admonitione irregularitatis periculum est.

Quoad animi præparationem, magna in hoc crimine confessarijs se difficultas offert. In primis cauendum putato iudicibus, ne reis mortis sententiam per quosuis denuncient, deligendi potius viri pij & prudentes, qui hoc indicent verbis prudentibus, & simul adhortentur ad bonam & seriam præparationem: docet autem, in hoc maxime crimine, experientia, non expedire eos, qui confessarij sunt futuri, ante sententiæ pronunciationem ad reos accedere, vt eorum confessionem excipiant: vix enim verum fatentur, dum sibi timent à delatione: item docet eadem experientia, non esse vtile immo sapius noxium esse, si ipsemet confessarius mortis sententiâ reo intimet. sic enim à tali nuncio vt plurimum abhorrent, vt raro postmo-

dum